

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti MEGA TRUCKING SLOVAKIA, s. r. o., Holubyho 12, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Ruzbašánom, AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 6/2015 zo 17. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti MEGA TRUCKING SLOVAKIA, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2016 doručená sťažnosť spoločnosti MEGA TRUCKING SLOVAKIA, s. r. o., Holubyho 12, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžso 6/2015 zo 17. februára 2016 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podniká v oblasti medzinárodnej kamiónovej dopravy a pre jej realizáciu zamestnáva vodičov nákladných vozidiel, ktorí svoje pracovné povinnosti realizujú mimo administratívneho sídla spoločnosti a mimo územia Slovenskej republiky.

Žalobou podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. 2014/31251/13965/OPČ-SSZ z 10. apríla 2014, ktorým zmenilo rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach č. KEO/ZOSZ/ZAM/2013/36000/136935 z 21. februára 2013, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím za rok 2010 v sume 2 631 €. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7S/67/2014-48 z 12. novembra 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) žalobu zamietol. V dôsledku odvolania sťažovateľky najvyšší súd svojím rozsudkom zo 17. februára 2016 ako súd odvolací rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľka namietala, že správne orgány, ako aj najvyšší súd a krajský súd nesprávne vyložili § 63 ods. 3 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), v dôsledku čoho bola sankcionovaná za postup, ktorý právna norma nezakazuje. Trvala na tom, že si splnila všetky zákonom uložené povinnosti zamestnávateľa, pričom z predložených dokladov (pracovné zmluvy a výkazy jász) vyplýva, že zamestnanci – vodiči vykonávali svoju pracovnú činnosť výlučne mimo územia Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu jej zo zákona nevyplýva povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti k celkovému počtu zamestnancov.

Najvyšší súd sa podľa sťažovateľky nevysporiadal s nastolenou právnou otázkou, teda s otázkou miesta skutočného výkonu práce zamestnancov dostatočným spôsobom, čo robí jeho rozhodnutie nepreskúmateľným. Zdôraznila základné atribúty právneho štátu, teda ochranu základných práv, do ktorej je štátna moc oprávnená zasahovať len vo výnimočných prípadoch. Z tohto dôvodu právna norma nemôže byť v prípade neurčitosti vykladaná v neprospech sťažovateľky, ale na ťarchu štátnej moci.

Vo vzťahu k dôležitosti požiadavky ústavne konformného výkladu a aplikácie zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov sťažovateľka poukázala na rozhodovacu činnosť ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07, I. ÚS 252/07, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/04, I. ÚS 236/06, PL. ÚS 67/07 atď.). Vo vzťahu k dôležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, poukázala na judikatúru ústavného súdu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04), Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 1561/08) a Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Podľa sťažovateľky je rozsudok najvyššieho súdu v priamom rozpore so zásadou právnej istoty, porušuje jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy. Názor ústavného súdu považovala sťažovateľka za podstatný pre dopad na jej vlastnícke práva v budúcnosti (*„povinnosť uhradiť odvody vo výške niekoľko tisíc eur ročne“*).

Sťažovateľka si uplatnila aj finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € z dôvodu dlhotrvajúcej nepriaznivej a nekomfortnej situácie s negatívnym dopadom na jej majetkovú sféru v súvislosti s vydaným rozsudkom najvyššieho súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa MEGA TRUCKING SLOVAKIA s. r. o. vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso/6/2015 zo dňa 17. 02. 2016.

2. Ústavný súd zrušuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vedené pod sp. zn. 10 Sžso/6/2015 zo dňa 17. 02. 2016 a vracia vec na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000,00 EUR..., ktoré je Najvyšší súd SR povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľovi na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania v sume 363,80 €..., ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

Podstata vznesených námietok spočíva v nespokojnosti sťažovateľky s výkladom a aplikáciou § 63 zákona o službách zamestnanosti, z ktorého zamestnávateľom vyplýva povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a) v počte, ktorý predstavuje 3, 2 % z celkového počtu jeho zamestnancov [§ 63 ods. 1 písm. d)], a tiež v nespokojnosti s nedostatočným odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu. Sťažovateľka je toho názoru, že najvyšší súd pri určovaní počtu zamestnancov nesprávne interpretoval a aplikoval § 63 ods. 3 zákona o službách zamestnanosti a do celkového počtu zamestnancov v rozpore so zákonom započítal aj zamestnancov – vodičov plniacich úlohy sťažovateľky ako zamestnávateľa v zahraničí, pričom sa nedostatočne vysporiadal so vznesenými námietkami a dôkazmi smerujúcimi k preukázaniu nesprávnosti záverov správneho orgánu a následne aj krajského súdu.

Z relevantnej časti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu po citácii § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a § 63 ods. 1 písm. d) zákona o službách zamestnanosti a § 5 ods. 4 Zákonníka práce vyplýva:

„Pre posúdenie dôvodnosti odvolania bolo preto potrebné riešiť otázku, koho možno považovať za zamestnanca, ktorý plní úlohy zamestnávateľa v zahraničí pri podpornom použití ustanovení Zákonníka práce alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Žiadny slovenský právny predpis, alebo pre Slovenskú republiku záväzná medzinárodná zmluva nevymedzujú v súvislosti s vymedzením miesta výkonu práce právne postavenie šoférov medzinárodnej cestnej dopravy inak, ako je upravené právne postavenie iných zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje Zákonník práce. Žalobca (sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom – pozn. ústavného súdu) nepreukázal a ani netvrdil, že zamestnáva zamestnancov v takomto pracovnom zaradení, ale práve naopak z predložených pracovných zmlúv vyplýva, že základným miestom výkonu práce zamestnancov žalobcu sú Košice.

Z uvedených právnych noriem nad akúkoľvek pochybnosť vyplýva, že zamestnancami, ktorí plnia úlohy zamestnávateľa v zahraničí sú fyzické osoby zamestnané na zahraničných pracoviskách zamestnávateľa a vyslaní zamestnanci, ako aj zamestnanci

vyslaní agentúrami dočasného zamestnávania na výkon práce do zahraničia pre zahraničnú osobu.“

Ústavný súd konštatuje, že na pracovnoprávne vzťahy v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby sa, ak Zákonník práce v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 1 ods. 1 a 4 Zákonníka práce). Z toho tiež vyplýva požiadavka určitosti podstatných náležitostí pracovnej zmluvy, medzi ktoré patrí aj miesto výkonu práce [§ 43 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce]. Jeho určenie ako „jednotlivé európske krajiny podľa pokynov zamestnávateľa“ túto požiadavku nespĺňa.

Právny záver najvyššieho súdu nevybočuje z logiky výkladu dotknutých právnych predpisov, teda ich interpretácia a aplikácia bola realizovaná ústavne súladným spôsobom. Najvyšší súd v okolnostiach danej veci dostatočným spôsobom reagoval na sťažovateľkou vznesené námietky, aplikoval na prerokúvaný prípad relevantné procesnoprávne ustanovenia a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodnil v zmysle § 157 ods. 2 OSP. Jeho závery v žiadnom prípade nemožno považovať za z ústavnoprávneho hľadiska arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

Ústavný súd v zhode so záverom najvyššieho súdu dodáva, že postaveniu zamestnanca sťažovateľky v pozícii vodiča medzinárodnej kamiónovej dopravy zodpovedá režim zamestnanca na zahraničnej pracovnej ceste (§ 57 Zákonníka práce), a nie zamestnanca plniaceho úlohy zamestnávateľa v zahraničí, aký názor zastávala sťažovateľka.

Stabilná judikatúra ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Judikatúra, na ktorú vo svojej sťažnosti poukázala sťažovateľka, je síce relevantná vo vzťahu k vzneseným námietkam dôležitosti odôvodnenia rozhodnutia z hľadiska zaistenia realizácie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj požiadavky na ústavne konformný výklad zákonom a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, avšak z jej obsahu nevyplýva nijaký zásadný argument z ústavnoprávneho hľadiska spochybňujúci rozhodnutie najvyššieho súdu.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (a tiež právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Keďže v danom prípade ústavný súd dospel k záveru, že rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa z čl. 20 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016